

Συναρπαστικό και αστείο

Ο Ρίτσαρντ Φορντ δεν είναι από τους συγγραφείς που γνωρίζουν επιτυχία στη χώρα μας. Όμως, είναι ένας από τους καλύτερους σύγχρονους Αμερικανούς συγγραφείς, βραβευμένος με τα σημαντικότερα βραβεία, στον οποίο ο διεθνής Τύπος έχει αφιερώσει διθυράμβους σχολιάζοντας τα βιβλία του.

Ο Ρίτσαρντ Φορντ, συγγραφέας του θρυλικού για «Αθλητικογράφου», θεωρείται ο κορυφαίος του «βρόμικου ρεαλισμού» και στις Ηνωμένες Πολιτείες η έκδοσή των βιβλίων του θεωρείται σημαντικό γεγονός.

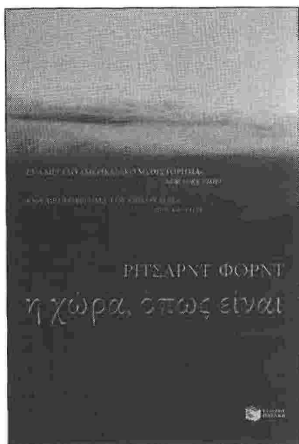
Τα τέσσερα έως τώρα μυθιστορήματα του Ρίτσαρντ Φορντ που κυκλοφόρησαν μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα δεν είχαν επιτυχία, συγκριτικά τουλάχιστον με την επιτυχία που γνώρισαν στο εξωτερικό.

Το τελευταίο μυθιστόρημα που κυκλοφόρησε πολύ πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη «Η χώρα όπως είναι» θεωρείται, πάντως, από τους ξένους κριτικούς ως το καλύτερο απ' όλα και συνιστά ένα επίτευγμα που δεν θα δυσκόλευε ακόμη και τον πιο δύσπιστο να το κατατάξει στα καλύτερα μυθιστορήματα της τελευταίας δεκαετίας. Ο δέκατος Φορντ εξέδωσε το πρώτο μυθιστόρημά του «A Piece of my Heart» το 1976 και πέντε χρόνια αργότερα το «The Ultimate Good Luck». Μολονότι τα βιβλία έτυχαν καλής υποδοχής από την κριτική, εμπορικά δεν πήγαν καλά και χαρακτηρίστηκαν αποτυχιές.

Τότε ο Φορντ παράτησε τη λογοτεχνία και έγινε αθλητικογράφος στο περιοδικό «Inside Sports». Το 1982 το περιοδικό έκλεισε, ο ίδιος επέστρεψε στη λογοτεχνία και έγραψε τον «Αθλητικογράφο», στο οποίο πρωταγωνιστής είναι ένας αποτυχημένος συγγραφέας που γίνεται αθλητικογράφος. Με λίγα λόγια, το βιβλίο που τον καταξίωσε ήταν περίπου αυτοβιογραφικό.

Το βιβλίο εκδόθηκε το 1986 και υπήρξε το πρώτο σημαντικό επίτευγμα του Φορντ. Τα επόμενα βιβλία του ήταν διηγήματα, στα οποία αποδείχθηκε πραγματικός μάστορας του είδους και τον κατέταξαν στη χορεία των συγγραφέων του λεγόμενου «βρόμικου ρεαλισμού» μαζί με τον Ρέιμοντ Κάρβερ και τον Τομπιάς Γουλφ. Το σημαντικότερο μέχρι στιγμής μυθιστόρημά του «Η ημέρα της ανεξαρτησίας» εκδόθηκε το 1995 και τιμήθηκε με δύο από τα κορυφαία αμερικανικά λογοτεχνικά βραβεία: το Penn/Faulkner και το Pulitzer.

Παρότι είναι ογκωδέστατο (πάνω από 700 σελίδες) και απαιτεί υπομονή, όπως όλα τα πεζογραφήματα πρώτης γραμμής, έχει μια τέτοια υπέροχη ατμόσφαιρα που, αν αρχίσεις το διάβαμα, πολύ δύσκολα το αφήνεις από τα χέρια σου.

Το τελευταίο μυθιστόρημα του Ρίτσαρντ Φορντ που κυκλοφόρησε πολύ πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη, το «Η χώρα όπως είναι», θεωρείται από τους ξένους κριτικούς ως το καλύτερο απ' όλα και συνιστά ένα επίτευγμα που δεν θα δυσκόλευε ακόμη και τον πιο δύσπιστο να το κατατάξει στα καλύτερα μυθιστορήματα της τελευταίας δεκαετίας

Κεντρικός ήρωας του βιβλίου είναι ο 55άρης μεσίτης ακινήτων στο Νιου Τζέρσι Φρανκ Μπάσκομπ, ήρωας και των δύο τελευταίων μυθιστορημάτων του. Είναι επαγγελματικά επιτυχημένος, πράγμα που, όπως σχολιάζει με σκωπτικό τρόπο, του επιτρέπει να χαρεί αυτή τη «μόνη περίοδο» της ζωής του, ένα παρατεταμένο φθινόπωρο από μικρές και μεγάλες χαρές, ασφά-

λεια, ηρεμία και ευμάρεια.

Αλλά τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά – και κάθε άλλο παρά ευχάριστα. Έχει προβλήματα υγείας, συγκεκριμένα πάσχει από καρκίνο του προστάτη που τον αναγκάζει να τρέχει κάθε λίγο και λιγάκι στην τουαλέτα, ενώ και η συναισθηματική ζωή του δεν πάει καλύτερα. Η δεύτερη σύζυγός του τον εγκαταλείπει και επιστρέφει στον πρώτο της σύζυγο, που ήταν για χρόνια χαμένος και εθωροειτό νεκρός.

Η πλοκή και εδώ εκτυλίσσεται γύρω από μια γιορτή. Στο προηγούμενο μυθιστόρημά του ήταν η Ημέρα της Ανεξαρτησίας, η 4η Ιουλίου, τώρα είναι η Ημέρα των Ευχαριστιών (Thanksgiving). Αυτή την ημέρα, η Κλαρίσα, η 25χρονη κόρη του Φρανκ, πρώην λεσβία, γυρίζει στο πατρικό σπίτι. Το ίδιο και ο γιος του Πολ. Ο Φρανκ ετοιμάζεται να παρακολουθήσει μια κηδεία, συνεργάζεται με τον συνεταιίρο του, έναν φανατικό Αμερικανό Ρεπουμπλικανό, συναντά την πρώτη του σύζυγο, με την οποία έχει αποκτήσει τρία παιδιά, και αυτά είναι λίγο-πολύ όλα όσα συμβαίνουν.

Αλλά η δύναμη της αφήγησης σε πρώτο πρόσωπο, που είναι μια οδύσσεια της καθημερινότητας, δεν βασίζεται στην υπόθεση. Ο Φρανκ αγοράζει και πουλάει γη και κτίσματα και αυτό τον συνδέει ψυχικά, συναισθηματικά και κοινωνικά με τη χώρα του, που μεταμορφώθηκε ριζικά επί Ρέιγκαν και με την οποία αισθάνεται βαθύτατα αποξενωμένος. Ο τίτλος στο πρωτότυπο («The Lay of the Land») έχει τόσες σημασίες –όσα και τα επίπεδα του μυθιστορημάτων– που δεν μπορούν να αποδοθούν στα ελληνικά. Έτσι, ο αναγνώστης θα πρέπει να έχει υπόψη του πως εδώ δεν έχουμε μόνο «τη χώρα όπως είναι» αλλά και τη χώρα όπως παρουσιάζεται στα μάτια ενός και μόνο ανθρώπου.

Πάντως, αν και τα βιβλία του Ρίτσαρντ Φορντ είναι αυτόνομες ιστορίες, το συγκεκριμένο «Η χώρα όπως είναι» είναι το τρίτο που έχει κεντρικό ήρωα το ίδιο πρόσωπο. Με λίγα λόγια, ο αναγνώστης που θέλει κάτι παραπάνω από την απόλαυση της ανάγνωσης και να εμβαθύνει στον Φορντ, καλό θα ήταν να έχει διαβάσει τα προηγούμενα δύο, δηλαδή τον «Αθλητικογράφο» και την «Ημέρα της Ανεξαρτησίας».

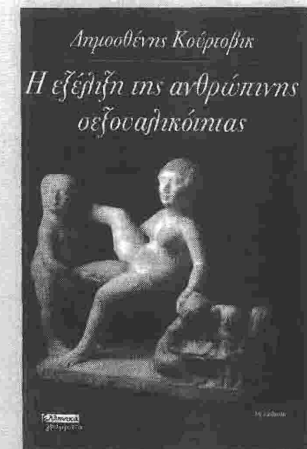
Η «Κάλυκαρι Χέραλντ» επισημαίνει: Ο Ρ. Φορντ είναι ένας από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της εποχής μας και του κόσμου μας. Οι λέξεις οδηγούνται κατευθείαν στην καρδιά μας».

Το περιοδικό «Νιούζγουικ» σχολιάζοντας το βιβλίο του Φορντ λέει: «Ο Ρίτσαρντ Φορντ μάς φέρνει όσο πιο κοντά γίνεται στην εσωτερική ζωή ενός ατόμου που δεν είναι ο εαυτός μας».

Μια μελέτη της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, που συναντά την ποίηση

«Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ»
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΚΟΥΡΤΟΒΙΚ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αυστηρά τεκμηριωμένη με ένα σύνδυο βιολογικών και πολιτισμικών δεδομένων, αντλώντας από τις πιο πρόσφατες ανακαλύψεις για τη συμπεριφορά των πρωτεύοντων, η μελέτη αυτή δίνει μια καινούργια ερμηνεία των διαφορών πτυχών της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, τόσο των «φυσιολογικών» όσο και των ανορθόδοξων, με έναν τρόπο που συναντά αναπάντεχα την ποίηση! Στο βιβλίο μαθαίνουμε ότι το μαγικό άγγιγμα που μεταμόρφωσε τον πίθηκο σε άνθρωπο είχε

φύλο: ήταν θηλυκό. Η εξελικτική διαδικασία που ονομάζουμε «ανθρωπογένεση» συνεπαγόταν τη σταδιακή μετάβαση από τις αρχέγονες, πρωτοανθρώπινες αγέλες σε κοινότητες και τελικά σε κοινωνίες. Οι θηλυκοί πρόγονοί μας έπαιξαν σημαντικότερο ρόλο σ' αυτές τις αλλαγές απ' ό,τι οι αρσενικοί. Και η σεξουαλικότητα ήταν ένα από τα κύρια πεδία στα οποία επέδρασαν εξανθρωπιστικά.

Ο άνθρωπος είναι το πιο παράξενο σεξουαλικό πλάσμα: η σεξουαλική δραστηριότητά του δεν περιορίζεται από τις φάσεις γονιμότητας του θηλυκού, όπως στα άλλα ζώα, περιορίζεται όμως από την ανυπαρξία τυποποιημένων σεξουαλικών ερεθισμάτων από τη μεριά της γυναίκας (όπως είναι, π.χ., τα κρησμενά γεννητικά όργανα σε άλλα είδη). Αυτή η αντίφαση ήταν ένα «τέχνασμα» του θηλυκού για να εντάξει τη σεξουαλικότητα στον πολύπλοκο κώδικα επικοινωνίας που χαρακτηρίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. Ήταν η κινητήρια δύναμη που έκανε το σεξ ανθρώπινο.